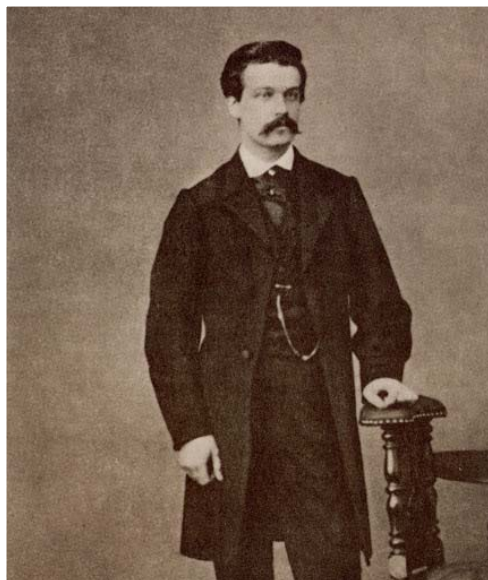

Ernest Solvay, industrieel en filantroop met een passie voor wetenschappen

16 april 1838 (Rebecq) - 26 mei 1922 (Brussel)

Ernest Solvay, de zoon van de exploitant van een steengroeve in het Belgische Rebecq had al van jongsaf aan een passie voor fysica, scheikunde en natuurhistorie. Hij leed echter aan acute pleuritis en kon daardoor niet naar de universiteit. Ondanks dit chronisch gezondheidsprobleem was hij intens actief tot zijn 83e. Hij droeg zijn leven lang bij tot een betere samenleving. Zijn industriële en sociale nalatenschap is indrukwekkend en wist velen te inspireren.

Van zijn 21e werkte hij in de buurt van Brussel in de stadsgasfabriek van zijn oom. Het is daar dat hij naar middelen zocht om het nevenproduct ammoniak nuttig te gebruiken. Nauwelijks twee jaar later nam hij octrooi op een procedé voor de industriële productie van natriumcarbonaat op basis van zout, ammoniak en koolzuur.

Verscheidene zakelijke partners boden financiële hulp, zodat Ernest en zijn broer Alfred de onderneming Solvay & Cie konden stichten op 26 december 1863. In de 10 daaropvolgende jaren werd het faillissement meermaals nipt vermeden. Maar ze hielden vol en slaagden erin hun productieproces op industriële schaal te perfectioneren. Zo ontstond hun eerste fabriek in Couillet in België.

Zodra Solvay's industrieel procedé helemaal in orde was gebracht, deed de wassende vraag naar kosteneffectieve soda voor de groei in de glas-, textiel-, chemie-, papier- en zeepindustrie de bestuurders van de onderneming besluiten tot een wereldwijde uitbreiding tussen 1870 en 1890 met de bouw van fabrieken in Frankrijk, Engeland, Duitsland, Rusland, Oostenrijk en de Verenigde Staten. Ernest Solvay overzag de organisatie en de ontwikkeling van zijn industrieel imperium met een opmerkelijk inzicht. Steeds weer zette hij zijn medewerkers aan tot innoveren om zo voorop te blijven in de ontwikkeling van hun industrie.

Ernest Solvay was ook een man met vooruitstrevende sociale opvattingen. "De onderneming van de toekomst zal billijk moeten zijn of ze zal ten onder gaan," vond hij. Zijn onderneming organiseerde al een sociale zekerheid voor de wet ze daartoe verplichtte, ze zorgde in 1878 voor arbeiderspensioenen, en vanaf 1897 voor een achturenwerkdag. In 1913 kwam daar nog de betaalde vakantie bij. Zodra hij vermogend was, richtte hij zich op de samenleving in haar geheel en stichtte diverse wetenschappelijke, filantropische en caritatieve organisaties, waaronder het Instituut voor Fysiologie (1895) en voor Sociologie (1902), en ook de prestigieuze Solvay Business School (1903) die nog altijd zijn naam draagt.

Zijn hartstocht voor de wetenschappen leidde in 1911 tot de organisatie van een vergadering in Brussel waaraan de belangrijkste fysici en chemici van die tijd deelnamen. Hij was overtuigd dat de wetenschap de motor was van de vooruitgang. In de uitnodiging legde hij uit dat hij die eerste vergadering zag als *een internationale wetenschappelijke raad gericht op de oplossing van een aantal huidige problemen in de moleculaire en kinetische theorie*. Onder meer Marie Skłodowska-Curie, Albert Einstein, Max Planck, Hendrik A. Lorentz, Ernest Rutherford, Walther Nernst, Henri Poincaré en Maurice de Broglie namen deel. Zo ontstonden de Internationale Raden voor Fysica van Solvay, die nog altijd geregeld in Brussel vergaderen met de knapste wetenschappers van de wereld.